

ALA-ine

kompetencije jezgre knjižničarstva¹

Konačnu verziju
odobrio ALA-in izvršni odbor 25. listopada 2008.;
odobrilo i usvojilo ALA-ino vijeće 27. siječnja 2009.

Dokument definira temeljno znanje koje moraju imati sve osobe koje stiču stupanj magistra struke na knjižničarskim i informacijskim studijima koje ALA akreditira.

Knjižničari koji rade u školskim, sveučilišnim, narodnim i specijalnim knjižnicama, kao i knjižnicama tijela vlasti, te u drugim stručnim sredinama moraju imati specijalizirano znanje koje nije navedeno u ovom dokumentu.

Sadržaj

- 1. Temelji struke**
- 2. Građa**
- 3. Organizacija zabilježenog znanja i informacija**
- 4. Tehnološka znanja i vještine**
- 5. Informacijska služba**
- 6. Istraživanje**
- 7. Stalno stručno usavršavanje i cjeloživotno učenje**
- 8. Administracija i upravljanje**

Osoba koja stekne magisterij struke na knjižničarskom i informacijskom studiju kojeg akreditira ALA mora poznavati te biti sposobna, kad je prikladno, upotrijebiti:

1. Temelji struke

1A. Etičke stavove, vrijednosti i temeljna načela knjižničarske i informacijske struke.

1B. Ulogu knjižnica i informacijskih stručnjaka u promicanju demokratskih načela i intelektualne slobode (uključujući slobodu izražavanja, misli i savjesti).

1C. Povijest knjižnica i knjižničarstva.

1D. Povijest ljudske komunikacije i njen utjecaj na knjižnice.

1E. Postojeće vrste knjižnica (školske, narodne, sveučilišne, specijalne itd.) i srodne informacijske ustanove.

1F. Nacionalne i međunarodne društvene, javne, informacijske, ekonomske i kulturne politike i trendove značajne za knjižničarsku i informacijsku struku.

1G. Pravni okvir unutar kojeg knjižnice i informacijske ustanove djeluju. Spomenuti okvir uključuje zakone vezane uz autorska prava, privatnost, slobodu izražavanja, prava osoba s posebnim potrebama i intelektualno vlasništvo.

¹ ALA's core competences of librarianship. Final version. URL:
<http://www.ala.org/ala/educationcareers/careers/corecomp/finalcorecompstat09.pdf> (31.03.2009.)

- 1H. Važnost učinkovitog zagovaranja knjižnica, knjižničara i drugog knjižničnog osoblja te knjižničnih usluga.
- 1I. Tehnike koje se koriste za analizu složenih problema i iznalaženje odgovarajućeg rješenja.
- 1J. Učinkovite komunikacijske tehnike (usmene i pisane).
- 1K. Uvjete za certifikate i/ili licence u specijalnim područjima struke.

2. Građa

- 2A. Koncepte i pitanja povezana sa životnim ciklusom zabilježenog znanja i informacija, od nastanka preko različitih stupnjeva uporabe do pohrane.
- 2B. Koncepte, pitanja i metode koji su povezani s nabavom i pohranom građe, uključujući vrednovanje, odabir, kupnju, obradu, čuvanje i otpis.
- 2C. Koncepte, pitanja i metode koji su povezani s upravljanjem različitim zbirkama.
- 2D. Koncepte, pitanja i metode koji su povezani s izgradnjom zbirke, uključujući zaštitu.

3. Organizacija zabilježenog znanja i informacija

- 3A. Načela potrebna za organizaciju i izlaganje zabilježenog znanja i informacija.
- 3B. Vještine razvoja, opisa i procjene potrebne za organizaciju zabilježenog znanja i građe.
- 3C. Standarde za katalogizaciju, metapodatke, indeksiranje i klasifikaciju te metode koje se koriste za organizaciju znanja i informacija.

4. Tehnološka znanja i vještine

- 4A. Informacijske, komunikacijske, pomoćne i srodne tehnologije koje utječu na građu, pružanje usluga i korištenje knjižnica i drugih informacijskih ustanova.
- 4B. Primjenu informacijske, komunikacijske, pomoćne i srodne tehnologije i alata u skladu s profesionalnom etikom i prevladavajućim normama uporabe.
- 4C. Metode ocjenjivanja i vrednovanja osobina, učinkovitosti i isplativosti tehnološke opreme i tehnološki utemeljenih usluga.
- 4D. Načela i tehnike neophodne za identifikaciju i analizu nadolazećih tehnologija i inovacija u svrhu prepoznavanja i implementacije relevantnih tehnoloških poboljšanja.

5. Informacijska služba

5A. Koncepte, pitanja i tehnike referentnih usluga koje omogućavaju pristup relevantnom i točnom zabilježenom znanju i informacijama pojedincima svih dobnih skupina i (društvenih) grupa.

5B. Tehnike potrebne za pretraživanje, vrednovanje i sintetiziranje informacija iz različitih izvora kako bi ih koristili pojedinci svih dobnih skupina i (društvenih) grupa.

5C. Metode koje se koriste za uspješnu interakciju s pojedincima svih dobnih skupina i (društvenih) grupa u svrhu savjetovanje, posredovanju i vodstva pri njihovom odabiru zabilježenog znanja i informacija.

5D. Tehnike i metode informacijske pismenosti/informacijske kompetencije, numeričku pismenost i statističku pismenost.

5E. Načela i metode zagovaranja koje se koriste kako bi se doprijelo do posebne publike u svrhu promicanja i objašnjavanja koncepata i usluga.

5F. Načela procjene i odgovora na različite korisničke potrebe, korisničkih zajednica i korisničkih izbora.

5G. Načela i metode koje se koriste za procjenu utjecaja postojećih i mogućih situacija ili okolnosti na oblikovanje i uvođenje odgovarajućih usluga te građe.

6. Istraživanje

6A. Temeljne kvantitativne i kvalitativne istraživačke metode.

6B. Najznačajnije istraživačke rezultate i literaturu u području.

6C. Načela i metode koje se koriste za procjenu aktualnih i moguću vrijednost novih istraživanja.

7. Stalno stručno usavršavanje i cjeloživotno učenje

7A. Nužnost stalnog stručnog usavršavanja praktičara u knjižnicama i drugim informacijskim ustanovama.

7B. Ulogu knjižnice u cjeloživotnom učenju korisnika, uključujući razumijevanje cjeloživotnog učenja za osiguravanje kvalitete usluga te korištenje cjeloživotnog učenja u promicanju knjižničnih usluga.

7C. Obrazovne teorije, metode podučavanja i mjerenje postignuća te njihova uporaba u knjižnicama i drugim informacijskim ustanovama.

7D. Načela povezana s podučavanjem i učenjem koncepata, postupaka i vještina potrebnih za pretraživanje, vrednovanje i uporabu zabilježenog znanja i informacija.

8. Administracija i upravljanje

8A. Načela planiranja i financijskog poslovanja knjižnica i drugih informacijskih ustanova.

8B. Načela učinkovitog upravljanja osobljem, uključujući razvoj.

8C. Polazišne koncepte kao i metode ocjene i vrednovanja knjižničnih usluga i njihovih ishoda.

8D. Polazišne koncepte te metode razvijanja partnerstva, suradnje, mreža i drugih struktura sa svim suradnicima, kao i zajednicama kojima se usluge pružaju.

8E. Polazišne koncepte, povezana pitanja te metode principijelnog vodstva spremnog za promjene.

*Prevela
Ana Barbarić*